

တၢ်သိၣ်လိစူၣ်ရဲၣ်

Drum Publication Group
ကျိၣ်တၢ်ရၢလီၤလံာ်လဲၣ်တၢ်မၤကရူၢ်

တၢ်ကတိၤလၢညါ

မိၢ်ပၢ်ဒီးကွၢ်သရၣ်တဖၣ်အဂီၢ်

ဖိသၣ်တဖၣ်ဖဲအသးနံၣ်စၢ်ဒီးအခါအဝဲသ့ၣ်မၤလိတၢ်န့ၢ်အါန့ၢ်အသးနံၣ်လၢအကတိၢ်အဂၤတဖၣ်လီၤ. တၢ်ဝဲတယုၢ်အံၤဟ်ဖျါထီၣ်ဖိသၣ်တဂၤအတၢ်ဒိၣ်ထီၣ်အိၣ်ဒ်လဲၣ်ဒီးအဝဲၣ်ခါမၤစၢၤအီၤဒ်သိးအမိၢ်ပၢ်ဒိၣ်ထီၣ်ကန့ၢ်, အမိၢ်ပၢ်ကွၢ်ဂီၤမၤသကိးတၢ်ကသ့, ကမၤလိန့ၢ်ကျိၣ်ဒီးကဘျါလီၤကွၢ်တၢ်ဂ့ၢ်ကိၣ်လဲၣ်အဂီၢ်လီၤ.

ဟ်ဖျါထီၣ်စ့ၢ်ကိးတၢ်အရ့ဒိၣ်လၢကဘၣ်ကတိၢ်တၢ်ဒီးဖိသၣ်, ကလိၣ်ကွဲၤစၢၤအီၤ, မၤန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်လိၣ်ကွဲၤဒီးတၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲၤတဖၣ်ဒ်သိးအဝဲသ့ၣ်အမိၢ်ပၢ်ဒီးအိၣ်န့ၢ်ကဒိၣ်ထီၣ်အဂီၢ်လီၤ. ဖိသၣ်တဖၣ်ကတုၤန့ၢ်အပုၢ်ဆံးတဖၣ်တၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲၤအဂီၢ်တၢ်ဟ့ၣ်ကူၣ်အိၣ်အါမးလီၤ. တၢ်ဂဲၤလိၣ်ကွဲၤတဖၣ်တၢ်မၤအီၤလၢဟံၣ်ဒီးလၢကွၢ်သ့စ့ၢ်ကိးလီၤ. ဒီးတၢ်လိၣ်ကွဲၤလၢဖိသၣ်တဖၣ်လိၣ်ကွဲၤဝဲသ့န့ၢ်အိၣ်အါမးလီၤ.

လံာ်အံၤတၢ်ကဘၣ်ဟ်အီၤလၢလံာ်ရိၤဒီးတဖၣ်အပူၤလီၤ. တၢ်တဘၣ်ကွဲးဘၣ်အါဒီးမၤပးဂီၤအီၤဘၣ်. တၢ်ကဘၣ်ကတိၢ်အီၤဒ်သိးခါဆူညါတၢ်သူအီၤကသ့လၢဆၢကတိၢ်ဖးယံာ်အပူၤလီၤ.

Teaching Sureh
Drum Publication Group
P.O Box 66
Kanchanaburi 71000
Thailand
htoo@loxinfo.co.th

November 2002

ဖိသန်ဖိတဂါ

ဘဲရဲတဲဝဲ, “နထံတဲဖိသန်တဂါန့ၣ်ဧါ. အဝဲမ့ၣ်ယပုၣ်စူၣ်ရဲၣ်လီၤ.
အဝဲကတဲမၤစၢၤလၢယဂီၢ်ဒိၣ်မးလီၤ.”

လံရဲတဲဝဲ, “ကတဲမၤစၢၤလၢနဂီၢ်. အဝဲတဖျါလၢအမၤစၢၤနၢသ့ဘၣ်.
အဝဲဆံးကဲၣ်ဆိးလီၤ.”

ဘဲရဲတဲဝဲ, “အဝဲဒုးကူဒုးသိးယၤလီၤ.”

“တၢ်မနုၤလဲၣ်. နအဲၣ်ဒိးတဲလၢနဒုးကူဒုးသိးအီၤန့ၣ်ဧါ.”

“တမ့ၢ်ဘၣ်. အဝဲဟ့ၣ်ယၤတၢ်ကူတၢ်သိးလီၤ. အဝဲပူၤန့ၣ်ယၤတၢ်ကူတၢ်
သိးတဖၣ်အံၤလီၤ.”

“ယတန့ၣ်ဘၣ်”

“ပျဲယတဲဘၣ်နၢတက့ၢ်. အဝဲမ့ၢ်ပိၣ်ခွါဖိဖးဒိၣ်တဂါလၢကြးဒီးအနံၣ်
ဒၣ်ဝဲတမ့ၢ်ဧါ.”

လံရဲၣ်တဲဝဲ, “မ့ၢ်, အဝဲဒိၣ်ကစီဒီလီၤ.”

ဘဲရဲၣ်တဲဝဲ, “အဝဲအသးခုဒီးကတိၤတၢ်သ့ဂ့ၤမးတမ့ၢ်ဧါ.”

“တဘျီတခိၣ်ယမ့ၢ်လၢအဝဲကအိၣ်ပတုၢ်ကတိၤတၢ်လီၤ. အဝဲသံကွၢ်ဝဲ, ဘၣ်မနုၤ, ဘၣ်မနုၤ, ဘၣ်မနုၤ ထီဘိလီၤ.”

ဘဲရဲၣ်တဲဝဲ, “အဝဲဟူးဂဲၤဆူၣ်ဒိၣ်မးတမ့ၢ်ဧါ. အဝဲစံၣ်ထီၣ်, ယ့ၢ်ထီၣ်ဒီးကွံာ်ဖျၢၣ်ထူတဖၣ်လီၤ.”

လံရဲၣ်စံးဆါဝဲ, “မ့ၢ်, အဝဲဟူးဂဲၤဆူၣ်ဒိၣ်မး. မဟါကၢၣ်တနံၤန့ၣ်အဝဲစံၣ်လီၤလၢသ့ၣ်ခံဒီးယ့ၢ်စိာ်ကွံာ်ယဖျၢၣ်ထူလီၤ.”

“မ့ၢ်, ဘၣ်ဆၣ်အဝဲကွံာ်ကဒါက့ၤဝဲတမ့ၢ်ဧါ.”

“မ့ၢ်, အဝဲကွံာ်က့ၤဝဲ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲဒုးကူဒုးသီးန့ၣ်လဲၣ်န့ၣ်တဲဘၣ်ယၤတက့ၢ်.”

ဘဲရဲတဲဖျါထီၣ်အတၢ်တဲ

ဘဲရဲတဲဝဲ, “ခဲအံၤယသးန့ၣ်အိၣ်တဆံတန့ၣ်လီၤ. ဖဲသိမါအိၣ်ဖျါအခါန့ၣ်ယသးအိၣ်န့ၣ်လီၤ.” မိမိတဲယၤ, “ဘဲရဲ, နဘၣ်ကွၢ်စၢၤယၤဖိသၣ်အံၤလီၤ. ယအဲၣ်ဒီးလၢအဝဲကဒိၣ်ထီၣ်ပွဲၤဒီးတၢ်ဂံၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ်, အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ဒီးသးဖုံလီၤ. ယအဲၣ်ဒီးလၢအကတိၢ်တၢ်ကဘၣ်ဂ့ၤဂ့ၤလီၤ. ဖဲအအိၣ်ယဲၢ်န့ၣ်အခါန့ၣ်ယအဲၣ်ဒီးလၢအဝဲထီၣ်ကိကသ့လီၤ. နပုၤဒုမ့ၣ်စ့ၢ်ကိးမၤစၢၤဝဲသ့လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်န့ၣ်နဘၣ်မ့ၢ်ပုၤလၢအမၤစၢၤယၤလီၤဆီလီၤ. နသ့ၣ်ညါလၢယတၢ်မၤအါဝဲလီၤ.”

ယသ့ၣ်ညါလၢယမိၢ်အတၢ်မၤအါဝဲလီၤ. အဝဲကဲကသံၣ်သရၣ်မ့ၣ်လၢဖိသၣ်အိၣ်တဆူၣ်အဂီၢ်လီၤ. အဝဲဘၣ်မၤတၢ်လၢတၢ်ဆါဟံၣ်ဒီးအဝဲဘၣ်မၤတၢ်စၢၤခဲဖဲဟါခိအဆၢကတီၢ်လီၤ.

တချို့တချို့နာယကလိာ်ကွဲးဖိသ်အဂီၢ်ယတၢ်ဆၢကတီၢ်တအိၣ်ဘၣ်.
ဘၣ်ဆၣ်တလိၣ်ဘၣ်. မိမိတဲ, “အဝဲမ့ၢ်နပျီၣ်နလိာ်ကွဲးအိၣ်သ့လီၤ.
နကမ့ၢ်ပုၤလၢအမၤစၢၤယၤလီၤဆိးဖဲဖိသ်မၤတၢ်အဂ့ၢ်ဒိၣ်သ့လံတခါ
န့ၣ်ယကဟ့ၣ်နၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲမၤလိာ်ဂဲၤထၢၣ်ဆ့ၣ်နီၤန့ၣ်ယက
ဟ့ၣ်နၢဖျိၣ်ခံဖျိၣ်ခိၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲဟးလိာ်အခါန့ၣ်ယကဟ့ၣ်နၢခိၣ်ဖဲ
လီၤ. ဖဲအဝဲမၤလိာ်ကတီၢ်တၢ်အခါန့ၣ်ယကဟ့ၣ်နၢဆ့ၣ်ကလီၤ. ဖဲအဝဲ
စးထီၣ်ဂံၢ်ဒူးတၢ်န့ၣ်ယကဟ့ၣ်နၢတၢ်ဟ့ၣ်လီၤဆိန့ၣ်လီၤ.”

ယတဲ, “ဘၣ်ဆၣ်, မိမိတလိၣ်နဘၣ်ဟ့ၣ်ယၤတၢ်ဘၣ်. ယဆၣ်ဒီးလိာ်
ကွဲဒီးဖိသၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ယတသ့ၣ်ညါဖိသၣ်လိာ်ကွဲလဲၣ်ဘၣ်.”

မိမိတဲ, “ယကမၤစၢၤနၤ, ယကတဲနၤတၢ်လၢနဘၣ်မၤတဖၣ်. ဖဲနမၤ
လိထူဖျၢၣ်ထူန့ၣ်နသ့ၣ်နီၣ်ဒီးဒါ.”

“မ့ၢ်, ယသ့ၣ်နီၣ်.”

“တၢ်လၢနဘၣ်မၤလိခဲလၢၣ်နသ့ၣ်နီၣ်ဒီးဒါ. နကဘၣ်ထူဖျၢၣ်ထူဒီးဆှၢ
ဖျၢၣ်ထူလဲၣ်. နကွၢ်ပိာ်ခွါဖိအဂၤတဖၣ်န့ၣ်နသ့ၣ်နီၣ်ဒီးဒါ. နမၤဒီးအ
ဝဲသ့ၣ်မၤဒီးနကျဲးစၢၤဒီးကျဲးစၢၤလီၤ.”

“မ့ၢ်”

မိမိတစ်ဝဲ, “ စူဉ်ရဲဉ်န့ဉ်လီၤဂၢ်ဒီးအဝဲန့ဉ်တဝဲးလီၤ. အဝဲဘၣ်မၤလိတၢ်အိၣ်အါမးလီၤ. အဝဲကဘၣ်မၤလိသူ အစိၢ်ပှၢ် န့ဉ်လီၤ. အဝဲဘၣ်မၤလိသူအစုဒီးအခိၣ်, အစုညါဒီးအခိၣ်ညါလီၤ. အဝဲဘၣ်မၤဟူးအသးလၢအဒိၣ်ဒ်အမ့ၢ်ဆ့ဉ်နီၤဒီးဟးလီၤ. အဝဲဘၣ်မၤလိမၤဟူးတၢ်လၢအဆဲးဒ်အမ့ၢ်ဖိၣ်ယၢ်တၢ်, ဖိၣ်တၢ်ဒီးဒီးထီၣ်အခိၣ်ဖဲးလီၤ. အဝဲဘၣ်မၤလိသူအမဲၢ်ချံတဖၣ်, အနံၤ, အတၢ်လုၣ်ကွၢ်ဒီးအတၢ်နၢကွၢ်တဖၣ်လီၤ. အဝဲဘၣ်မၤလိသူကွၢ် အစ့ၣ် တဖၣ်လီၤ.”

ယတဲ, “ အဝဲဘၣ်မၤလိတၢ်အိၣ်အါမးလီၤ.”

မိမိတဲဝဲ, “ အဝဲန့ၣ်တလၢ်ဒီးဘၣ်. အဝဲဘၣ်ဆိကမိၣ်လိအသးတၢ်လီၤ. အဝဲကဘၣ်သူလိကျိၣ်လီၤ. အဝဲဘၣ်မၤလိကတၢ်တၢ်ဒီးဒိကန့ၣ်တၢ်လီၤ. အဝဲဘၣ်မၤလိလံာ်ဖျၢၣ်တဖၣ်ဒီးဟ်ဖျိၣ်က့ၤလံာ်ဖျၢၣ်တဖၣ်လီၤ. အဝဲဘၣ်မၤလိသံက့ၢ်တၢ်စ့ၢ်ကိးလီၤ.”

ယသံက့ၢ်, “ အဝဲမၤလိဝဲဝဲလၢ်သ့ၣ်ခါ.”

ယမိတဲဝဲ, “ သ့, နမ့ၢ်မၤစၢၤအိၤဒီးပဝဲကိးဂၤမ့ၢ်မၤစၢၤအိၤန့ၣ်အဝဲမၤလိဝဲသ့ဝဲလၢ်လီၤ.”

ယတဲ, “ မ့ၢ်, ယကမၤစၢၤအိၤဒီးနကမၤစၢၤယၤလီၤ. ပှၤလၢအမၤစၢၤယၤအိၣ်တဂၤဂၤဒီးခါ.”

ယမိတဝဲ, “ဖိသၣ်အဂၢတဖၣ်မၤစၢၤနၤသ့လီၤ. အဝဲသ့ၣ်လိာ်ကွဲတၢ်
 လိာ်ကွဲဒီးဖိသၣ်သ့လီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကတိၤတၢ်ဒီးအိၤသ့လီၤ. နပုၤဒုမုၣ်
 မၤစၢၤနၤသ့လီၤ. ပုၤဆါတၢ်ဖိမၤစၢၤနၤသ့လီၤ. တၢ်လၢအတအဲၣ်ဒီးဝဲ
 လၢၤဘၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်ဟ့ၣ်နၤသ့အါမးလီၤ. နထၢဖိၣ်ယၢ်အိၤလၢဖိ
 သၣ်ကလိာ်ကွဲဝဲအဂီၢ်သ့ဝဲလီၤ. ကိၣ်စ့ၢ်ကိးမၤစၢၤဝဲသ့လီၤ. အဝဲသ့ၣ်
 သိၣ်လိၤနၤလၢနကတုတၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲ, တၢ်လိာ်ကွဲဒီးလံာ်လၢဖိသၣ်က
 လိာ်ကွဲဝဲအဂီၢ်လီၤ. တၢ်လိာ်ကွဲတဖၣ်အံၤတလၢာ်စ့နီတဘျီဘၣ်.” အ
 ဝဲအံၤမ့ၢ်ယစးထီၣ်မၤလိၤန့ၢ်တၢ်လၢယကလိာ်ကွဲဒီးစ့ၣ်ရဲၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲစူၣ်ရဲၣ်ဆံးဆံးဖိအခါ

ဖဲစူၣ်ရဲၣ်ဆံးဆံးအခါန့ၣ်အဝဲအါတက့ၢ်မဲဝဲအါလီၤ. ဖဲအဝဲပၢ်ထီၣ်အခါ
အဝဲဟီၣ်ဝဲလီၤ. ဒီးအဝဲအိၣ်န့ၣ်လီၤ. မိမိတဲဝဲ, “ပကဘၣ်ဒူးအိဖိသၣ်လၢ
မိၢ်န့ၣ်ထံလီၤ. တၢ်န့ၣ်ထံကမူၣ်န့ၣ်တဂ့ၤလၢဖိသၣ်အဂီၢ်ဘၣ်.”

အဝဲအိဝဲဒီးကလံၤသီၣ်လၢအကိၣ်ယုၢ်လီၤ. အဝဲဆံၣ်ဆါဒီးမဲဝဲလီၤ.
ယတဲ, “ဖိသၣ်န့ၣ်တလိာ်ကွဲဘၣ်.”

မိမိတဲဝဲ, “နလိာ်ကွဲဒီးဖိသၣ်သ့လီၤ. စိာ်ထီၣ်အိၤ, ဖိၣ်ယာ်အိၤ, မၤဟူး
အိၤ, သးဝံၣ်န့ၣ်အတၢ်. အဝဲဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးဝဲလီၤ.”

အဝဲဘၣ်သ့ၣ်ဘၣ်သးဝဲ. အဝဲတဟီၣ်ဘၣ်. အဝဲမဲဝဲလီၤ.

စွာနှံဝံ့အလီဝံ့ယထံၣ်လၢစူၣ်ရဲၣ်ကွၢ်တၢ်လၢအဟူးအဂဲၤန့ၣ်လီၤ.
တနံၤန့ၣ်ယဖီၣ်ထီၣ်ဖိအဂီၢ်တဖိးလၢယစုအလီၤလီၤ. ယသုးဖိအံၤလၢ
စူၣ်ရဲၣ်အမဲၣ်ညါကယီၤကယီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲကွၢ်ဖိအံၤထီၣ်ဘိလီၤ. အဝဲ
ဘၣ်သးဝဲလီၤ. တယံၣ်ဘၣ်ဒီးအဝဲနံၤကမ့ၣ်ထီၣ်ဝဲလီၤ. ယမိၢ်နံၤဒီးအိၤဒီး
အဝဲနံၤဒီးယမိၢ်စ့ၢ်ကီးလီၤ. အဝဲနံၤဒီးအဝဲၣ်မုၣ်ဒီးအဝဲနံၤဒီးယၤလီၤ.
ယမိလိာ်ကွၢ်တၢ်လိာ်ကွၢ်ဒီးအိၤလီၤ. ယမိကးဘၢအမဲၣ်ဒီးတၢ်ကံးညၣ်
လီၤ. အဝဲထုးကွၢ်တၢ်ကံးညၣ်လၢအယံၤဒီးနံၤကမ့ၣ်ဒီးစူၣ်ရဲၣ်လီၤ. အ
ဝဲနံၤကမ့ၣ်ဆၢဝဲလီၤ. မိမိဟံၣ်ခူသ့ၣ်အမဲၣ်အသိတဘျီအဝဲထုးကွၢ်တၢ်ကံး
ညၣ်ဒီးနံၤဝဲဒီးစူၣ်ရဲၣ်လီၤ. အဝဲနံၤဒီးမၤသိၣ်အကလုာ်လၢအသးမ့ၣ်
လီၤ. မိမိတဲယၤ, “မၤကွၢ်အိၤ, ယမၤကွၢ်န့ၣ်စူၣ်ရဲၣ်နံၤဝဲလီၤ. အဝဲန့ၣ်
မ့ၢ်ဝဲအခိၣ်ထံးတဘျီလၢယလိာ်ကွၢ်ဒီးအိၤလီၤ.”

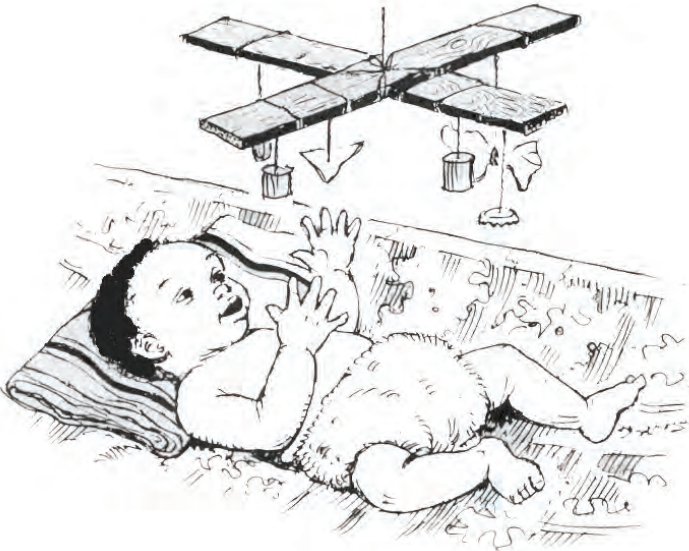

တနံနုန့ယမိဆာထာၣ်ဖဲစူၣ်ရဲၣ်အလီၢ်ခံးဒဲးအစုလီၤ. စူၣ်ရဲၣ်သုး
အသးလီၤ. ယသံကွၢ်, “မိမိ, ဘၣ်မနုၤနမၤဒဲးန့ၣ်လဲၣ်.”
မိမိတဲယ, “ ယအဲၣ်ဒီးသ့ၣ်ညါမ့ၢ်အနံၤဟူတၢ်လံၤခါလီၤ. ဖိသၣ်စ့ၤဂၤ
တနံၤဟူတၢ်ဂ့ၤဂ့ၤဘၣ်. အဝဲသ့ၣ်မ့ၢ်တနံၤဟူတၢ်ဂ့ၤဂ့ၤန့ၣ်ပကဘၣ်လဲၤ
စိာ်အီၤဆူကသံၣ်သရၣ်ဖးဒိၣ်အအိၣ်လီၤ. စူၣ်ရဲၣ်နံၤဟူတၢ်ဂ့ၤဂ့ၤလီၤ.”
စူၣ်ရဲၣ်ဘၣ်သးတၢ်သိၣ်အကလုာ်ကလုာ်လီၤ. အဝဲဘၣ်သးဝဲလၢယ
ကကတၢ်တၢ်ဒီးအီၤဒီးသးဝံၣ်န့ၢ်အတၢ်လီၤ. တနံၤန့ၣ်ယဟံးန့ၢ်တၢ်ဒါ
လီၢ်လံၤလၢအအိၣ်ဒီးအခိၣ်ဖျိၣ်န့ၣ်လီၤ. ယဖၢန့ၣ်ပထိးချံဆူတၢ်ဒါအ
ပူၤဒီးမၤသိၣ်အီၤလီၤ. တၢ်ချံတဖၣ်သိၣ်ဝဲလီၤ. စူၣ်ရဲၣ်နံၤကမ့ၢ်ဒီးနံၤကမ့ၢ်
ဝဲလီၤ. အဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်လိာ်ကွဲအခိၣ်ထံးတခါလၢယတ့ၢ်အီၤလီၤ.

လၢသၢလါဝံၤအလီၢ်ခံးန့ၣ်စူၣ်ရဲၣ်စးထီၣ်ယူာ်ထီၣ်အစုဒီးဖိၣ်တၢ်လီၤ.
အဝဲဖိၣ်တၢ်လၢအထံၣ်ဝဲတဖၣ်ခဲလၢာ်လီၤ. မိမိတဲဝဲ, “မၤအါထီၣ်န့ၢ်
အီၤတၢ်လိာ်ကွဲတဖၣ်မိၣ်.”

ယမာတၢ်လၢအဝဲကကွၢ်ဝဲအဂီၢ်လၢတၢ်ကိးအီၤလၢ တၢ်ဘျးလီၤစဲၤ
လီၤ. ယတၢ်ဘျးလီၤစဲၤန့ၣ်အိၣ်ဖျါလီၤကၢ်ဒ်အံၤလီၤ.

ယမၤအီၤလၢသ့ၣ်ခံက့းဒီးပျံၤတနီၤလီၤ. အဆိကတၢ်န့ၣ်ယခဲၣ်သ့ၣ်ခံ
က့းန့ၣ်အလွဲၢ်လီၤ. ဝံၤဒီးယစၢဒိၣ်တၢ်အီၤလီၤ. ဒီးယဃုန့ၣ်တၢ်လၢယ
ကစၢလီၤလၢသ့ၣ်က့းန့ၣ်အလီၤလီၤ. စူၣ်ရဲၣ်ကွၢ်တၢ်ဝဲအံၤထီၣ်ဘိလီၤ.
အဝဲနံၤကမ့ၢ်ဒီးနံၤဝဲလီၤ.
ယအိၣ်ဒီးတၢ်ဆိကမိၣ်အဂၢၤတခါလီၤ. ယလဲၤဆူယသကိးအအိၣ်လၢ
ကျးအပူၤဒီးယမၤအမၤစၢၤယၤလီၤ. အဝဲဟ့ၣ်ယၤပလီၤအခိၣ်ဖျါတ
ဖၣ်, ပလးစတုးပလီၤဒီးလုၣ်ခူၣ်အယံၤလၢလုၣ်လၢကွၢ်တဖၣ်လီၤ. ယ
စၢထီၣ်အီၤလၢလုၣ်အလီၤဒီးစၢလီၤစဲၤအီၤဖဲစူၣ်ရဲၣ်မံၤနီၤအလီၤလီၤ.
စူၣ်ရဲၣ်ဖိၣ်ကွၢ်ပျံၤဒီးနံၤဝဲလီၤ.

စဉ်ရဲၣ်တအိၣ်လၢအစုၣ်ပူၤအါအါဘၣ်. ယမိၣ်ဒီးယမုၢ်ဂံၢ်ညီၣ်န့ၢ်ပုအီၤလၢ
အချၢလီၤ. ပုၤပုအီၤန့ၣ်မုၢ်ဘၣ်အီၤလီၤ. အဝဲအဲၣ်ဒီးအိၣ်ဘူးဒီးပုၤလီၤ.
အဝဲအဲၣ်ဒီးလၢပကကတိၤတၢ်ဒီးသးဝံၣ်န့ၢ်အတၢ်လီၤ. ပလိၣ်ကွဲတၢ်
သးဝံၣ်လိၣ်ကွဲယုၣ်ဒီးအစုၣ်ဒီးအခိၣ်မုၢ်လီၤ. ယသးဝံၣ်န့ၢ်အီၤ, “ဆီဖိ
တဘျုး, ဆီဖိခံဘျုး, ဆီဖိသၢဘျုး----” အဝဲနံၤဝဲဒီးနံၤဝဲလီၤ. အဝဲ
အဲၣ်ဒီးဝဲလၢယပၢ်ကဖိၣ်ယၢ်အီၤဒီးကွံၣ်ထီၣ်အီၤလၢကလံၤကျါလီၤ.

တဘျီတခိၣ်ယဟ်လီၤအီၤလၢချီၣ်ဖိခိၣ်လီၤ. ယဟ်လီၤအီၤလၢဟံၣ်ပူၤ
မ့တမ့ၢ် ဟံၣ်ချၢဝဲတၢ်ကဒုအလီၢ်. လၢအပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဒီးသၣ်ဘုလၢတ
ဖၣ်လီၤ. တဘျီတခိၣ်ပဟ်ကျၢၢ်ခိၣ်လီၤလၢအီၤလီၤ. အဝဲထူတကျၢၢ်
တၢ်, မၤဟူးအစုၣ်ဒီးအခိၣ်လီၤ. အဝဲနံၤကမ့ၢ်ဒီးနံၤဝဲလီၤ.

ဖဲစုန်ရဲၣ်အိၣ်ယံၣ်လါအခါန့ၣ်မိမိတဲၣ်, “တယံၣ်ဘၣ်ဒီးအဝဲကအဲၣ်ဒီးဆ့ၣ်နီၤဝဲလီၤ.” မိမိဒူးနဲၣ်ယၤလၢယကဘၣ်ဖီၣ်အီၤဒ်လဲၣ်ဒ်သီးအဆ့ၣ်နီၤဝဲကန့ၣ်အဂီၢ်လီၤ. အဝဲဘၣ်သးဝဲလီၤ. ကိးနံၤဒဲးအဝဲအဲၣ်ဒီးဝဲလၢယကလိာ်ကွဲးဒီးအီၤန့ၣ်လီၤ. ကိးနံၤဒဲးအဝဲလိာ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤစ့ၤလီၤဝဲလီၤ. ဖဲအဝဲကျဲးစးမၤကွၢ်ဝဲတဘျီလၢလၢန့ၣ်ယတဲ, “စုန်ရဲၣ်, ဂ့ၤဒိၣ်မးလီၤ.”

ဒီတနံၤန့ၣ်အဝဲဆ့ၣ်နီၤဒၣ်အတၢ်သ့လီၤ. အဝဲနံၤကမ့ၢ်ဒီးနံၤဝဲလီၤ. အဝဲဖျါလၢအတဲၣ်, “ဘဲရဲၣ်, ကွၢ်, ယမၤလိန့ၣ်တၢ်ဆ့ၣ်နီၤလံလီၤ.” ယတဲ, “မိမိ, ကွၢ်, စုန်ရဲၣ်ဆ့ၣ်နီၤသ့လံ.” မိမိတဲၣ်, “အဝဲဆ့ၣ်နီၤသ့လံ. သုခံၤအံၤသုဖျဲးဒိၣ်မးလီၤ.”

လၢခံတဂီၢ်တၢ်ဘိၣ်အိၣ်လၢယလီၢ်မံဖိခိၣ်တခါလီၤ. လၢအပူၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဖျိၣ်ခံခိၣ်ဖုၣ်လၢယမိၢ်အၢၣ်လီၤတ့ၢ်ယၤလီၤ. အဝဲန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲဒၣ်စုန်ရဲၣ်စးထီၣ်ဒူးကူဒူးသီးယၤလီၤ.

စူဉ်ရဲဉ်မၤလိဟးဝဲ

အဝဲအံၤမ့ၢ်ယမၤန့ၢ်ခိဉ်ဖံးတစူဉ်ဒ်လဲဉ်လီၤ. မ့ၢ်ခိဉ်ဖံးလၢအကျၢၤလီၤ. ဖဲယဒီးအိၤအခါန့ၢ်ယယုာ်န့ၢ်ချ့ချ့လီၤ. ယတဲလီၤယနီၢ်ကစၢ်အသး, “တနံၤန့ၢ်စူဉ်ရဲဉ်ကယုာ်ချ့ချ့ဒ်သိးယၤအသိးလီၤ. ဘဉ်ဆဉ်တချူးလၢ အဝဲယုာ်ဒီးဘဉ်န့ၢ်အဝဲဘဉ်ဟးဝဲလီၤ. တချူးလၢအဝဲဟးဒီးဘဉ်န့ၢ် အဝဲဘဉ်ဆၢထၢတၢ်ဝဲလီၤ. တချူးလၢအဝဲဆၢထၢတၢ်ဒီးဘဉ်န့ၢ်အဝဲဘဉ် စ့ၢ်ဝဲလီၤ.”

ယမိတ်ယၤ, “ဖဲစူဉ်ရဲဉ်ဟးသ့အခါန့ၢ်ယကဟ့ၢ်နၢ်ခိဉ်ဖံးတစူဉ်လီၤ. အဝဲလိဉ်ဘဉ်တၢ်မၤစၢၤအါမးလၢအဝဲကဟးဝဲအဂီၢ်လီၤ. ဘဉ်ဆဉ်တ ဘဉ်သးပုၤနီၢ်ကတိၤတၢ်ဒီးအိၤဒီးမၤစၢၤအိၤလၢအကကတိၤတၢ်တ ဂ့ၤ. တဘဉ်သးပုၤနီၢ်လၢအဝဲဘဉ်မၤလိတၢ်အိဉ်အါမးတဂ့ၤ. နလိာ်ကွဲ ဒီးအိၤမ့ၢ်အါန့ၢ်အဝဲကမၤလိန့ၢ်တၢ်အါလီၤ.”

ယက္ခီရုဉ်ရဲဉ်လီၤ. အဝဲအခိဉ်ဘိဉ်ဒီးအဂံၢ်ဆူဉ်ဝဲလီၤ. ယဆိကမိဉ်,
“ဖိသဉ်ဖိတဂၤအံၤတယံာ်ဘဉ်န့ဉ်ကမၤန့ၢ်ယၤခိဉ်ဖံးအသိတစူဉ်လီၤ.”
ယမိထံဉ်ယၤလၢယက္ခီအဝဲအခိဉ်ဒုလီၤ. အဝဲတဲဝဲ, “ဘဉ်ယးဒီးအ
စုဒုမိဉ်.”

ယတဲ, “အစုန့ဉ်တလိဉ်ဟးဝဲဘဉ်.” မိမိတဲဝဲ, “အစုဘဉ်ဟးဝဲသ့ဉ်.
အဝဲလိဉ်ဘဉ်အစုလၢကမၤစၢၤအိၤဒ်သိးဖဲအဟးအခါအဝဲထၢဉ်လီၤ
အသးကန့ၢ်အဂီၢ်လီၤ. ဖဲအဝဲဟးလိအခါန့ဉ်အဝဲဘဉ်တယံာ်ထီဉ်အ
စုန့ဉ်လီၤ.”

ယသံက္ခီ, “ထၢဉ်လီၤအသး” န့ဉ်မ့ၢ်မနုၤလဲဉ်.
မိမိတဲယၤ, “တၢ်ထၢဉ်လီၤသးန့ဉ်မၤပတုဉ်နၢၤဒ်သးနသုတလီၤယံၤအဂီၢ်
လီၤ. လီၤကံၤဒ်သိးဖဲနဒီးလ့ဉ်ယီၢ်အခါလီၤ. အဝဲန့ဉ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ထၢဉ်လီၤ
သးန့ၢ်န့ဉ်လီၤ.” မိမိဆၢထၢဉ်လၢတၢ်ဒၤထးအခိဉ်ထုးထီဉ်ကွံာ်အခိဉ်
တခိဒီးတဲဝဲ, “က္ခီယၤတက္ခီ. အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်ထၢဉ်လီၤသးန့ၢ်န့ဉ်လီၤ.”

ယဟ့ၣ်စူၣ်ရဲၣ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤတဖၣ်လၢကဂဲၤလိဝဲဒီးအစုအဂီၢ်လီၤ. ယထံၣ်န့ၣ်တၢ်ဒၤထးအလီၢ်လံၤတဖျၢၣ်ဒီးနီၣ်တၢၤလီၢ်လံၤခံဘ့ၣ်လီၤ. စူၣ်ရဲၣ်အဲၣ်ဒီးတီၢ်လိာ်ကွဲထးဒၤယုၣ်ဒီးနီၣ်တၢၤလီၤ. တီၢ်ဝဲသီၣ် ဇ, ဇ, ဇ ဒီးယဟံးန့ၣ်တၢၤဒီးတီၢ်အိၤဒ်သိးပုၤဒိဒၤလွဲအသိးလီၤ. သီၣ်ဝဲ ဇ, ဇ, ဇလီၤ.

“စူၣ်ရဲၣ်, တၢ်ဝဲအံၤန့ၣ်မ့ၢ်ဝဲတၢ်ဒိဒၤလီၤ. နအဲၣ်ဒီးကဲထီၣ်ပုၤဒိဒၤလၢအဂ့ၤတဂၤမၤ.” စူၣ်ရဲၣ်စံးဆၢယတၢ်သံကွၢ်တသ့ဘၣ်. ဘၣ်ဆၣ်ယသံကွၢ်အိၤတၢ်သံကွၢ်အါမးလီၤ. မိမိတဲဝဲ, “ကတိၤတၢ်ဒီးအိၤလီၤကဲဒီးပုၤနီၢ်ဒိၣ်တက့ၢ်.” အယိယတညီၣ်န့ၣ်ကတိၤတၢ်လၢဖိသၣ်အကျိၣ်ဘၣ်.

စုန်ရဲၣ်အဲၣ်ဒီးဖိၣ်တၢ်လၢအစုန့ၣ်လီၤ. တဘျီတခီၣ်အဝဲတီၢ်တၢ်လၢ
ဖုဒါဖိခိၣ်လီၤ. တနံၤန့ၣ်ယလဲၤဆူပုၤတ့ၣ်တၢ်ဖိအအိၣ်လီၤ. ယမၤန့ၣ်
သ့ၣ်တနီၤလၢပုၤတ့ၣ်တၢ်ဖိတသ့ဝဲလၢၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဝဲကိးဝဲလၢ
သ့ၣ်ကူၣ်လၢ်လီၤ. ယမၤဘျီအီၤဒ်သိးစုန်ရဲၣ်မ့ၢ်လိာ်ကွဲအီၤန့ၣ်သ့
တဘၣ်ဒိတဂ့ၤအဂီၢ်လီၤ. ယဟ့ၣ်လီၤသ့ၣ်ကူၣ်လၢ်အံၤဆူစုန်ရဲၣ်လီၤ.
အဝဲတီၢ်လိာ်ကွဲဝဲလၢဖုဒါဖိခိၣ်လီၤ. ယဒုးန့ၣ်အီၤလၢကဘၣ်ဖၢန့ၣ်သ့ၣ်
ကူၣ်လၢ်လၢတၢ်ဒါအပူၤလီၤ. တယံာ်ဘၣ်ဒီးအဝဲမၤဒုၣ်အတၢ်သ့လီၤ.
အဝဲဖၢန့ၣ်သ့ၣ်ကူၣ်လၢ်လၢထးဒါအပူၤဒီးဟံးထီၣ်က့ၤဝဲလီၤ. အဝဲမၤ
ဝဲဒ်အံၤအါဘျီလီၤ. ယဆိကမိၣ်လၢတမ့ၢ်ဘၣ်ယၤအါအါဘၣ်. ဘၣ်
ဆၣ်စုန်ရဲၣ်ဘၣ်သးဝဲလီၤ.

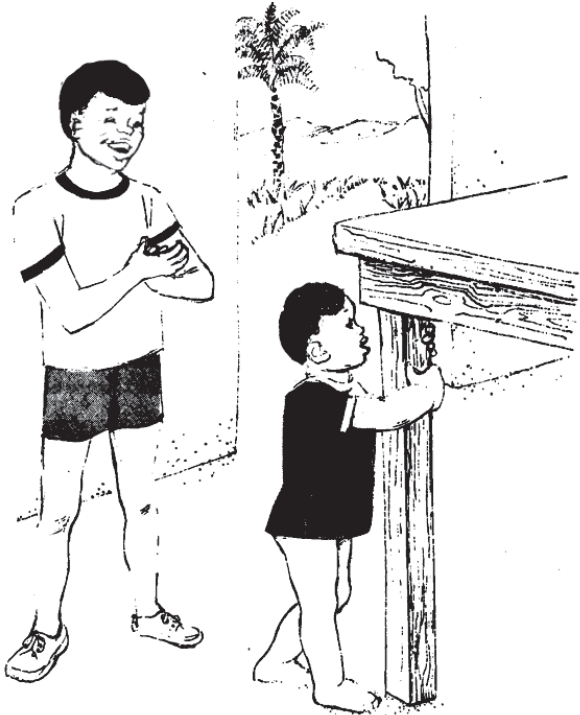
ယဘဉ်မၤစၢၤစူၣ်ရဲၣ်ဒ်သီးစွါဝဲကသ့အဂီၢ်လီၤ. အဝဲအံၤမ့ၢ်တၢ်လၢ
ယမၤန့ၣ်လီၤ. ယဟံၣ်အီၤလၢချီၣ်ဖိခိၣ်ဒီးယဟံၣ်နီၣ်တၢၤဒီးတၢ်ဒၤလၢ
ဘူးဒီးအီၤန့ၣ်လီၤ. အဝဲယုၣ်ထီၣ်အစုဘဉ်ဆဉ်အဝဲဖိၣ်ဝဲတတုၤဘဉ်.
အဝဲဘဉ်သုးအသးန့ၣ်လီၤ. အဝဲကျဲးစးဝဲအါဘျီလီၤ. ဖဲအဝဲကျဲးစးဝဲ
အါဘျီဝံၤအလီၢ်ခဲန့ၣ်အဝဲသုးအသးလီၤ. ဒီးယသုးယံၤကွံာ်ဒီးအီၤတ
ဖဲးန့ၣ်လီၤ. ဖဲအဝဲဟဲဖိၣ်ဝဲတုၤလံန့ၣ်ယသုးယံၤကွံာ်ယံၤဒီးအီၤကဒီး
န့ၣ်လီၤ. ပလီၢ်ကွဲတၢ်ဂၢၤလီၢ်ကွဲအံၤတနံၤဝံၤတနံၤန့ၣ်လီၤ. စူၣ်ရဲၣ်စွါ
ဝဲထီၣ်ဒီးအိၣ်ပတုၣ်ကွံာ်ဝဲလီၤ. အဝဲအိၣ်ဖျါလၢအကတဲဝဲ, “မ့ၢ်ဝံၤ
ယကဘဉ်သုးယစု မ့တမ့ၢ် ယခိၣ်လီၤ.”

လၢစုၤန့ၣ်ပူၤကွံာ်အလီၢ်ခဲန့ၣ်အဝဲသုးအစုဒီးအခိၣ်တဘျီယီလီၤ. အဝဲ
သုးအသးဒ်အံၤ, “အစုစ့ၣ်, အခိၣ်စ့ၣ်, အစုထွဲ, အခိၣ်ထွဲ” အဝဲတ
ဘဉ်အိၣ်ပတုၣ်ဒီးဆိကမိၣ်ဝဲလၢၤဘဉ်.

တနံ့န့ၣ်စူၣ်ရဲၣ်ဖိၣ်ထီၣ်စီၣ်နီၣ်ခိၣ်အခိၣ်ဒီးထူးထီၣ်အသးလီၤ. အဝဲမၤ
သ့လံ, ဆၢထၢၣ်လၢအခိၣ်ခံခိလံ. ယတဲ, “စူၣ်ရဲၣ်, ဂ့ၤဒိၣ်မးလီၤ. ခဲ
အံၤနမ့ၢ်ပှၢနီၢ်ဒိၣ်လံလီၤ. နတမ့ၢ်ဆၣ်ဖိကီၢ်ဖိလၢအအိၣ်ဒီးအခိၣ်လွံၢ်ခိ
လၢၤဘၣ်.” ဖဲယတဲၣ်အံၤန့ၣ်, စူၣ်ရဲၣ်ထွဲအခိၣ်ဒီးအဝဲလီၤဆဲးထူခံက့ၤ
သိၣ်ဝဲ “တူၣ်” လီၤ.

လၢခံတနံ့အဝဲမၤဝဲကဒီး, ဒီးလၢခံတနံ့စ့ၢ်ကီး မၤဝဲလီၤ. အဝဲဖိၣ်ယၢ်
တၢ်ဒီးဆၢထၢၣ်ဝဲန့ၢ်ယံၣ်ထီၣ်ဒီးယံၣ်ထီၣ်လီၤ.

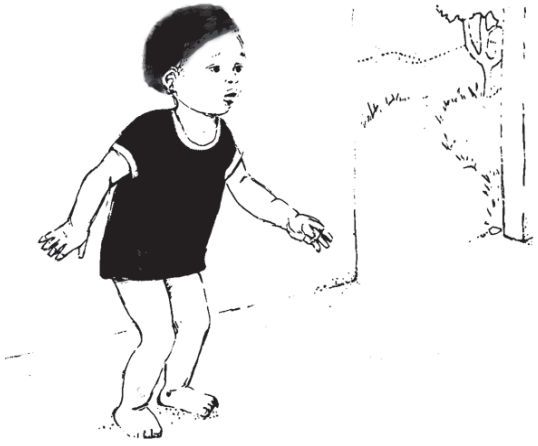

ဝံးဒီးယမၤစၢၤစူၣ်ရဲၣ်လၢကဆၢထၢၣ်လၢအကစၢ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ယမၤအိၤဒ်အံၤလီၤ. အဆိယဟ့ၣ်လီၤယစုခံၣ်လၢကဖိၣ်ဝဲအဂီၢ်ဒီးဆၢထၢၣ်ဝဲလီၤ. အါဘျီဝံးအလီၢ်ခံယဟ့ၣ်အိၤယစုထဲတခီန့ၣ်လီၤ. အဝဲလီၤဆ့ၣ်နီၤက့ၤလၢအခံတဘျီတခီၣ်, ဘၣ်ဆၣ်အဝဲလီၤဆ့ၣ်နီၤအဘျီစ့ၤလီၤဝဲလီၤ. တနံၤန့ၣ်အဝဲလဲၤတလၢကွံၣ်ယစုဒီးဆၢထၢၣ်ဒၣ်ဝဲန့ၣ်လီၤ.

“ဟ့, စူၣ်ရဲၣ်. ခဲအံၤနဆၢထၢၣ်ဒၣ်နတၢ်သ့လံ. ဖဲယတဲၣ်အံၤဝံးအခါအဝဲလီၤဆ့ၣ်နီၤက့ၤသီၣ် တူၣ်လီၤ.” ယတဲ, “မိမိ, အခိၣ်တဆိၣ်ဂ့ၤဂ့ၤဒီးဘၣ်” မိမိတဲဝဲ, “အခိၣ်တဘၣ်တၢ်နီတမံၤဘၣ်. မ့ၢ်အဝဲထၢၣ်လီၤအသးလီၤ. အဝဲကမၤလိထၢၣ်လီၤအသးလီၤ.”

ယသံကွၢ်, “ဘၣ်ဆၣ်အဝဲဘၣ်မၤလိထွဲထီၣ်အခိၣ်တပၤလၢအဝဲတပၤအမဲၣ်ညါတမ့ၢ်ခါ.”

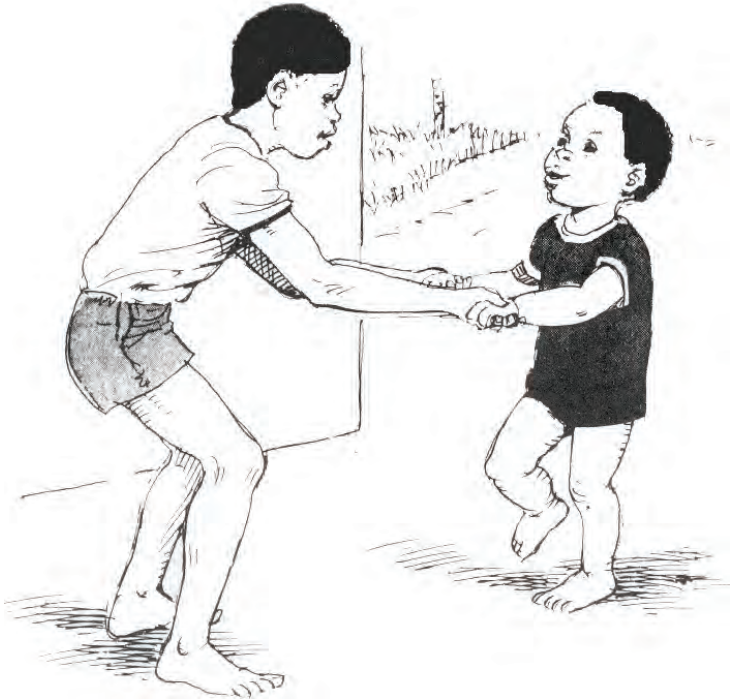
မိမိတဲဝဲ, “အိ, မ့ၢ်လီၤ” စူၣ်ရဲၣ်ကတီၤအသးလၢကဟးလံ. မၤစၢၤအိၤတက့ၢ်.

ယဖိၣ်အစုခံခီဒီးမၤစၢၤအီၤလၢကခါအခိၣ်ဆူယအိၣ်လီၤ. ပမၤဒ်အံၤ
အါဘျီလီၤ. တဘျီတခိၣ်ယပျါလီၤကွံၣ်ယစုဒီးအဝဲလီၤယံၤဝဲလီၤ. ဘၣ်
ဆၣ်အဝဲဂဲၤဆၢထၢၣ်ဒီးကျဲးစးကဒီးဝဲအသီတဘျီလီၤ. အဝဲအသးဖူ
တဘီ.

တနံၤန့ၣ်အဝဲဂဲၤဆၢထၢၣ်ဒၣ်ဝဲဒီးထွဲအခိၣ်တခါလီၤ. အါ, အဝဲထွဲကဒီး
ဝဲတခါလီၤ. မိမိတဲဝဲ, “ပိၣ်ခါဖိစၢတၢ်တူၢ်လိာ်မုၢ်နၢဆူပုၤဟီၣ်ခိၣ်ဖိအ
ဖူၣ်အထၢအပူၤလီၤ.” ဖဲမိမိတဲဝဲအခါန့ၣ်စူၣ်ရဲၣ်လီၤဆ့ၣ်နီၤက့ၤသီၣ်
တူၢ် လီၤ. လၢခံတနံၤမိမိဟဲက့ၤဆူဟံၣ်ယုာ်ဒီးခိၣ်ဖဲအသီတစူၣ်လီၤ.
တမ့ၢ်လၢပုၤဟးသ့သီတဂၤအဂီၢ်ဘၣ်. မ့ၢ်လၢယဂီၢ်လီၤ.

စူဉ်ရဲဉ်မၤလိကတိၤတၢ်

အဆိကတၢ်န့ဉ်စူဉ်ရဲဉ်ဟးဒုဉ်တခါမ့တမ့ၢ်ခံခါန့ဉ်လီၤ. ဒီးအဝဲလီၤ ဆ့ဉ်နီၤက့ၤလၢအခံကိၢ်သိဉ်ဝဲ တူဉ် အဝဲစးထီဉ်ဟးဒီးတလီၤယံၤလၢၤ ဘဉ်. တယံဉ်ဘဉ်ဒီးအဝဲဟးသ့ချ့ချ့လီၤ. ဒီးအဝဲစးထီဉ်ယုာ်ဝဲလီၤ. အဝဲ ယုာ်လၢတၢ်လီၢ်ကိးတီးဒဲးလီၤ. အဝဲယုာ်လၢဟံဉ်ပူၤဒီးဟံဉ်ချ့လီၤ. အ ဝဲယုာ်ဝဲတရံးဟံဉ်န့ဉ်လီၤ. အဝဲမၤသ့ဉ်ဖးတၢ်ခဲလၢဂ်လီၤ. တနံၤန့ဉ် အဝဲမၤသ့ဉ်ဖးထံခွး, ခွးဒီးသပၤလီၤ. မ့ၢ်လၢအဝဲမၤဒ်အံၤအယိပကိး အိၤလၢ စူဉ်ရဲဉ်မၤဟးဂီၤ လီၤ.

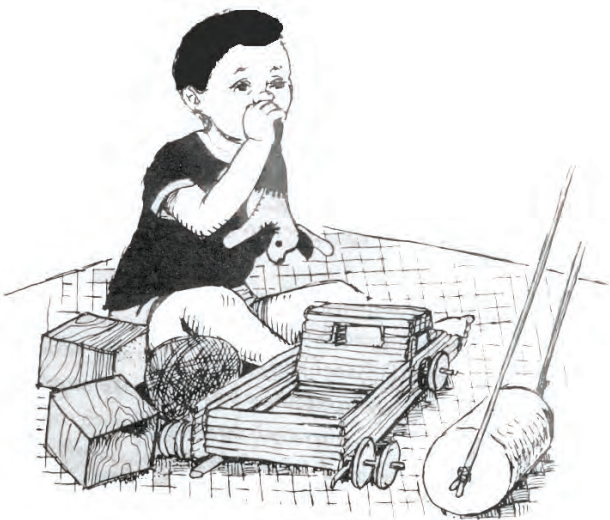

ယမိၢ်နံၤဘဉ်မံၤလၢပဟ့ဉ်အိၤလီၤ. အဝဲဝဲဝဲ, “နကဘဉ်ပလီၢ်နသး လၢ စူဉ်ရဲဉ်မၤဟးဂီၤ လီၤ. နကဘဉ်ကွၢ်ဟ့ဉ်အိၤထီဘိလီၤ. အဝဲက လဲၤထီဉ်ဆူက့ၣ်ဖိခိဉ်လီၤ. အဝဲကယုာ်ဆူမ့ဉ်အူအိဉ်ဒီးမ့ဉ်အူကအိဉ်အိၤ လီၤ. အဝဲကဟံးထီဉ်တၢ်အကလုာ်ကလုာ်ဒီးဖၢန့ဉ်ဆူအကိာ်ပူၤလီၤ. နကဘဉ်မၤန့ၢ်အိၤတၢ်လိာ်ကွဲတဖဉ်လၢအဝဲကလိာ်ကွဲဝဲအဂီၢ်လီၤ.”

ယမၤန့ၢ်တၢ်လိာ်ကွဲၤအါမးလၢစ့ၣ်ရဲၣ်အဂီၢ်လီၤ. ယမၤန့ၢ်အီၤနီၣ်ကျဲၤ
လၢအဝဲကဆိၣ်ဝဲအဂီၢ်လီၤ. ယမၤန့ၢ်အီၤဖျၢၣ်ထူလၢတက့ၢ်ထူၣ်အလုၤ
လီၤ. ယမၤန့ၢ်အီၤသိလ့ၣ်ဖးဒိၣ်လၢကထုးဝဲအဂီၢ်လီၤ.

ဒီးယလဲၤဆူပှၢဆးတၢ်ဖိအအိၣ်ဒီးယ့ၢ်တၢ်ကံးညၣ်အက့ၤလၢအတ
သူဝဲလၢၤတဖၣ်လီၤ. အဝဲဟ့ၣ်ယၤအက့ၤအဒိၣ်တနီၤဒီးအဆံးတနီၤ
လီၤ.

ယသကိးနီၢ်ဖိသူဆးဝဲထွံၣ်ဖိလၢစ့ၣ်ရဲၣ်အဂီၢ်လီၤ. အဝဲဆးဝဲဖဲအမၤလိ
ဆးတၢ်ဖဲကွဲၤအခါလီၤ. တၢ်ကံးညၣ်လၢအဒိၣ်တက့ၤန့ၣ်အဝဲဆးဝဲလၢ
တၢ်ချၢလီၤ. တၢ်ကံးညၣ်အဆံးတဖၣ်န့ၣ်အဝဲဖၢန့ၣ်ဝဲလၢအကိာ်ပူၤ
လီၤ. မ့ၢ်ဝဲထွံၣ်လၢအသူဒီးအဝါန့ၣ်လီၤ. စ့ၣ်ရဲၣ်အဲၣ်အထွံၣ်ဒီးက့ၤစိာ်
ဝဲဆူအလီၢ်မံပူၤကိးနံၤဒေးလီၤ. အဝဲဖိၣ်ယာ်ဝဲဒီးကတိာ်တၢ်ဒီးအီၤလီၤ.
တဘျီတခိၣ်အဝဲအိၣ်ကွဲၤဝဲလီၤ. ယဝဲအီၤ, “ပတအိၣ်ထွံၣ်ဘၣ်.”

ယတဲဘၣ်လံၣ်ရဲၣ်, “တဘျီတခီၣ်ယဆိကမိၣ်လၢစ့ၣ်ရဲၣ်ကကဲထီၣ်ပှၤဘျီတၢ်ဖိဖဲအခီၣ်ထီၣ်အခါလီၤ. အဝဲကလီၤကဲၤနီၤပှၤဘျီတၢ်ဖိဖဲပသဝီပှၤလီၤ. အဝဲဘျီထီၣ်ဟံၣ်ဖးခီၣ်လၢအပှၤကွံာ်တနွံလီၤ. အဝဲဘျီထီၣ်ဝဲချ့သးဒီးဒီးအတၢ်လီၤပျီၤကွံာ်ဝဲလီၤ. စ့ၣ်ရဲၣ်လီၤကဲၤနီၤအိၤလီၤ. အဝဲဘျီထီၣ်တၢ်ထီၣ်ဘိလီၤ.”

ယလဲၤဆူယသကိးပှၤတ့ဘျီတၢ်အအိၣ်ဒီးအဝဲဟ့ၣ်ယၤသ့ၣ်ကွံာ်လၢအါထီၣ်လီၤ. ယလဲၤဆူယသကိးပှၤဆါတၢ်ဖိဒီးအဝဲဟ့ၣ်ယၤတလါလၢအအိၣ်ကလီၤတဖၣ်လီၤ. စ့ၣ်ရဲၣ်ဟံၣ်ထီၣ်ဝဲတဖျၢၣ်ဝံၤတဖျၢၣ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်လီၤတဲာ်ကွံာ်ထီၣ်ဘိလီၤ.

ယမိတဲဝဲ, “အဝဲမၤလိသူအစုလီၤ. အဝဲကျဲးစးၤဟံၣ်ကျၢၤသ့ၣ်က့တဖၣ်လီၤ. အဝဲကျဲးစးၤပလၢၣ်ကွံာ်ကွံာ်ဂီၤလၢအလီၤဆိတဖၣ်လီၤ.”

ဖဲစူဉ်ရဲဉ်တဲတဲကတိၤအခိဉ်ထံးနီၢ်နီၢ်တဖျါန့ၣ်ယတသ့ၣ်ညါဘၣ်. အဝဲကတိၤတၢ်အါမး, ဘၣ်ဆၣ်အတၢ်ကတိၤအိၣ်ဒၣ်ဝဲလီၤ. ယတနၢ် ပါၣ်အီၤဘၣ်. ဒီးအဝဲစးထီၣ်တဲတဲကတိၤဒ်အမ့ၢ် “မိမိဒီးပါပါ” လီၤ. ဒီးတနံၤန့ၣ်အဝဲတဲဝဲ, “စီစီ” ဒီးအဝဲနံၤဘၣ်ယၤလီၤ. ယသးခုဒိၣ် မးလီၤ. ယတဲအီၤ, “ယကသိၣ်လိနၤလၢနကဘၣ်ကတိၤတၢ်လီၤ. ယကသိၣ်လိနၤလၢနကကတိၤတၢ်ထီၣ်တိလီၤကၢ်ဒီးယသရၣ်လီၤ.” အယိယသိၣ်လိစူဉ်ရဲဉ်လၢကကတိၤတၢ်လီၤ. ယဒုးန့ၣ်အီၤတၢ်တဖၣ် လီၤ. ယတဲ, “သိလ့ၣ်ဖးဒိၣ်အိၣ်လၢန့ၣ်, ကျိၢ်အိၣ်လၢန့ၣ်, ထွံၣ်အိၣ် လၢန့ၣ်.” ယသးဝံၣ်တၢ်ဒီးလိာ်ကွဲတၢ်လိာ်ကွဲဒီးအီၤလီၤ. ယသးဝံၣ်, “ဖဲပပျါပမဲာ်ပမၤဒ်အံၤ, ဖဲပဖဲပပမၤဒ်အံၤ” လီၤ. စူဉ်ရဲဉ်မၤကွၢ်တၢ် တဖၣ်အံၤလီၤ. အဝဲကျဲးစးကွၢ်ဝဲအါဘျီလီၤ.

ယဟ်ခူသုဉ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤဖဲအဝဲယုဝဲဘၣ်ညီကဒေၣ်န့ၣ်လီၤ. ယတဲ, “ဖျၢၣ်ထူအိၣ်ဖဲလၢ်.” စ့ၣ်ရဲၣ်ထံၣ်က့ၤအီၤချုသဒံးလီၤ. ဖဲအဝဲထံၣ်က့ၤတၢ်ဖိတၢ်လံၤအခါန့ၣ်ယသးခုယုၣ်ဒီးအီၤဒီးယတဲတၢ်ဖိတၢ်လံၤဝဲန့ၣ်အမံၤအါဘျီလီၤ. စ့ၣ်ရဲၣ်, “ဖျၢၣ်ထူအိၣ်လၢန့ၣ်နထံၣ်ဖျၢၣ်ထူလံၤဒါ. နမ့ၢ်ပိာ်ခွါဖိလၢအဖွဲးလီၤ.” စ့ၣ်ရဲၣ်တဲဝဲ, “ဖျၢၣ်ထူ, ဖျၢၣ်ထူ, ဖျၢၣ်ထူ” လၢအကလုာ်ဖးဒိၣ်လီၤ. အဝဲဘၣ်သးတၢ်လိာ်ကွဲအံၤလီၤ. ယလိာ်ကွဲစၢၤအီၤဘျဲဘၣ်ယၤလံ.

မိမိတဲန့ၣ်စ့ၣ်ရဲၣ်တၢ်တဲဖိတဖၣ်လီၤ. မိမိတဲဘၣ်အီၤတၢ်တဲဖိတဖၣ်ဘၣ်ယးတၢ်ကတိၤဖျၢၣ်လၢအသ့ၣ်ညါဝဲတဖၣ်လီၤ. မိမိတဲဘၣ်အီၤဘၣ်ယးသိလ့ၣ်တဖၣ်ဒီးကျိာ်တဖၣ်အဂ့ၢ်လီၤ. မိမိတဲအီၤဘၣ်ယးယၤဒီးဘၣ်ယး ဒီးပဒီပုၢ်ဝဲၣ်မုၣ်လီၤ. မိမိတဲတၢ်ဒီးအီၤထီဘိလီၤ.

ယမၤန့ၢ်လံာ်တဘျီလၢစ့ၣ်ရဲၣ်အဂီၢ်ဖဲကိၣ်လီၤ. ယမၤအီၤလၢစးခိတီၣ်
အလီၢ်လံၤန့ၣ်လီၤ. ပှၤဆါတၢ်ဖိဟ့ၣ်လီၤယၤန့ၣ်လီၤ. ယတံာ်န့ၣ်တၢ်
ဂီၤလၢလံာ်တၢ်ကစီၣ်အပူၤလီၤ. သိလ့ၣ်တဖၣ်, ဟံၣ်ဒီးဖိသ့ၣ်တဖၣ်
အဂီၤအိၣ်ဝဲလီၤ. ယမၤန့ၣ်တၢ်စဲလၢန့ၣ်သ့ၣ်အကမူၣ်ဒီးထံန့ၣ်လီၤ.
ယကျးလီၤတၢ်ဂီၤတဖၣ်လၢစးခိတီၣ်အဖီခိၣ်ဒီးစၢတံာ်ယာ်အီၤလၢပျံၤ
ဒ်အံၤန့ၣ်လီၤ.

ယဒုးန့ၣ်ယလံာ်အံၤဆူစ့ၣ်ရဲၣ်န့ၣ်လီၤ. ယန့ၣ်ဆူတၢ်ဂီၤဒီးတဲာ်အီၤ
တၢ်တဲာ်တဖၣ်လီၤ. တယံာ်ဘၣ်ဒီးစ့ၣ်ရဲၣ်သ့ၣ်ညါတၢ်ဂီၤတဖၣ်ခဲလၢာ်
လီၤ. အဝဲတဝဲ, “ သိလ့ၣ်, ဟံၣ်, ကျိၢ်, ပာ် ” ဖိၣ်ခွါကိးဂၤဒုးန့ၣ်အဝဲကိး
ဝဲလၢပာ်လီၤ.

စူရှ်ရဲၣ်မၤလိၣ်န့ၣ်တၢ်ကတိၤလၢပကျိၣ်ဒၣ်ဝဲအါမးလီၤ. ကိးနံၤဖဲန့ၣ်ဖျါ
လၢအဝဲမၤန့ၣ်ဝဲအသီတဖျၢၣ်လီၤ. တနံၤဖဲစူရှ်ရဲၣ်အသးပွဲၤထီၣ်ခံန့ၣ်
န့ၣ်အဝဲစးထီၣ်ဟံၣ်ဖျိၣ်တၢ်ကတိၤတဖၣ်တပူၤဃီလီၤ. အဝဲတဝဲ, “နဲမဲၣ်
ဟဲဖဲလဲၣ်”

ယတဲဘၣ်မိမိ, “အဝဲကတိၤတၢ်လံ. အဝဲတတဲတၢ်ကတိၤထဲတဖျၢၣ်
ဘၣ်. အဝဲသူတၢ်ကတိၤဒိကျိၤလီၤ.” မိမိတဝဲ, “မ့ၢ်, အဝဲတတၢ်လံ.
ဆၢကတိၤဘၣ်လၢနကမၤန့ၣ်နဆ့ကၤဖိအသီတဘျီလီၤ.”

စူဉ်ရဲဉ်မၤလိဂံၢ်ဒွးတၢ်

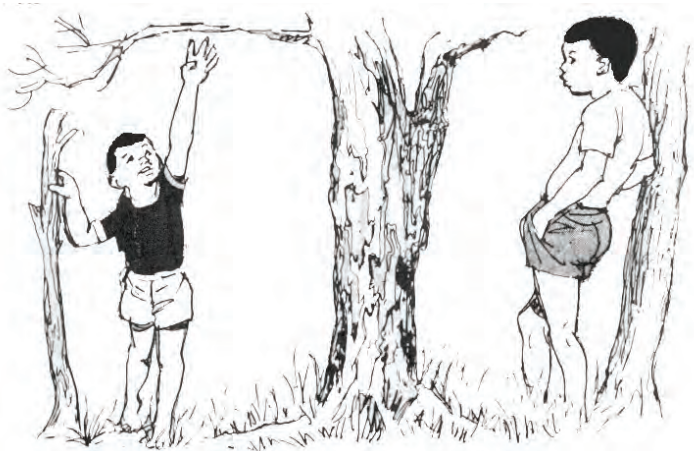
မိမိတဲဝဲ, “ဂ့ၤလံာ်ဘဲရဲဉ်, နပုၤဒုန္နါစူဉ်ရဲဉ်ကတိၤတၢ်လံာ်. ဆူမဲာ်ညါအဝဲ
ကဘဉ်ဂံၢ်ဒွးတၢ်လီၤ.”

“နီဉ်ဂံၢ်န့ဉ်” ယသံကွၢ်, “နအဲဉ်ဒီးတဲ ၁, ၂, ၃, ၄, န့ဉ်”

“မ့ၢ်” စူဉ်ရဲဉ်ကဘဉ်ဂံၢ်ဝဲတၢ်တုၤလၢတဆံလီၤ. ယတဲ, “အိ, အဝဲ
ကဘဉ်လဲၤမၤတၢ်ဝဲန့ဉ်လၢကိၤလီၤ.” “တလိဉ်ဘဉ်. နသိဉ်လိအိၤသ့
လီၤ. ဖဲစူဉ်ရဲဉ်ဂံၢ်ဒွးတၢ်သ့လံာ်န့ဉ်ယကဟ့ဉ်နၢတၢ်အဂ့ၤတနီၤလီၤ.”

ယသံကွၢ်တၢ်လၢအဘဉ်တဖဉ်လီၤ. မိမိတဲဝဲ, “နကထံဉ်ဘဉ်လီၤ.
ယဆိကမိဉ်, အိ, တမ့ၢ်ဘဉ်. ယမၤတသ့ဘဉ်. တၢ်ဝဲအံၤကယံာ်ဒိဉ်မး
လီၤ. စူဉ်ရဲဉ်ဂံၢ်တၢ်ကသ့အဆၢကတီၢ်ဖဲလဲဉ်.” အဝဲအိဉ်ဖျါလၢအဖျဲး

ဘဉ်ယၤဒိဉ်မးလီၤ. ခဲအံၤအဝဲအိဉ်ဖျါလၢအတသ့ညါဝဲအါအါလၢ
ဘဉ်. အနါဒုအ့ဉ်လီၤဒေဉ်လဲာ်တသ့ညါဝဲဘဉ်.

တကးဘၣ်စူၣ်ရဲၣ်အဲၣ်ဒီးလိာ်ကွဲလၢကပံာ်ကျါလီၤကၢ်ဒီးထိးအသိးလီၤ.
ယတပျဲအီၤလၢအကလိာ်ကွဲလၢကပံာ်ကျါဘၣ်. ကပံာ်မၤဘၣ်အါအီၤ
လီၤကၢ်ဒီးထိးအသိးလီၤ. တနံၤန့ၣ်မိမိထံၣ်အီၤလၢအစွါလၢကပံာ်ကျါ
လီၤ. မိမိတစိာ်ထီၣ်ကွဲၣ်အီၤဘၣ်. မိမိဟ့ၣ်အီၤတၢ်ဒၤလၢအကလိာ်ဒီးနီၣ်
တၢၤလၢအလီၢ်လံၤလီၤ. စူၣ်ရဲၣ်ဘျၢၣ်ထီၣ်မဲးလၢနီၣ်တၢၤဒီးဖၢန့ၣ်ဝဲဒၣ်
ဆူထးဒၤအပူၤလီၤ. မိမိလူကွဲၣ်အတၢ်လီၤ. စူၣ်ရဲၣ်ဖၢန့ၣ်ကဒီးဝဲလီၤ.
ယလဲၤလိာ်ကွဲလၢကပံာ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဒီးဖၢန့ၣ်ကပံာ်လၢတၢ်ဒၤအပူၤစ့ၢ်ကိးလီၤ.
ဒီးယဟ်ခိၣ်လီၤလၢတၢ်ဒၤလီၤ. ဝဲယထးထီၣ်တၢ်ဒၤအခါန့ၣ်အကွၢ်
အဂီၢ်လီၤကၢ်ဒီးကိၣ်ခွးကဝီၤလီၤ. စူၣ်ရဲၣ်တီၢ်လီၤပျီၢ်ကွဲၣ်ကပံာ်ကိၣ်ခွး
ယုာ်ဒီးနီၣ်တၢၤ, ဘၣ်ဆၣ်ယမၤကိၣ်ခွးအသိတခါလီၤ.

ပကတိတော်ဒီးစူဂ်ရဲဂ်အါအါလီ။ ဖဲမိမိဒုးလုာ်အီထံန့ဂ်မိမိတဲဘဂ်အီ၊
အမိပုာ်ကွာ်ဂီတဖဂ်အမံလီ။ အယိအဝဲမလိန့ဂ်တော်ကတိတဖဂ်
အံလီ။ ဖဲယဒုမုဂ်ပုအီလါအချါအခါန့ဂ်ရူးန့ဂ်အီထါတဖဂ်လီ။ ယ
န့ဂ်ဆူမုာ်ဒီးလါဒီးတဲဘဂ်အီအမံလီ။ တယံဘဂ်ဒီးအဝဲန့ဂ်ဆူမုာ်ဒီး
လါဒီးကိးဝဲအမံလီ။

ဖဲယအိဂ်ဒီးမဲးအယုလါထံစဲါတဖျါဂ်အခါန့ဂ်စူဂ်ရဲဂ်ဖါန့ဂ်မဲးလါတော်ဒါ
တဖျါဂ်ဒီးအဝဲလူလီမဲးန့ဂ်ဆူတော်ဒါအဂါတဖျါဂ်လီ။ ဒီးအဝဲလူလီ
ကဒီးဝဲဆူတော်ဒါအဂါတဖျါဂ်လီ။ ဖဲယဟ့ဂ်ကဒီးအီထံလါထံစဲါတ
ဖျါဂ်န့ဂ်အဝဲမဲးဝဲဒ်န့ဂ်လီ။ အဝဲမဲးပဲါတော်ဒါတဖျါဂ်ဒီးလူလီက့ါဝဲဆူ
တော်ဒါအဂါတဖျါဂ်လီ။ မုာ်ပုါလါအလီနံလီ။

မိမိတဲဝဲ, “စူဂ်ရဲဂ်မလိတော်အါမးဖဲအဝဲမလိတော်အံလီ။” မိမိစ့ါကိး
လီနံလီ။

စူရှ်ရဲၣ်အသးအိၣ်သာနံၣ်လံ. အဝဲအဲၣ်ဒီးလၢယကလိၣ်ကွဲးဒီးအီၤထီၣ်ဘိလီၤ. ဖဲယတလိၣ်ကွဲးအခါန့ၣ်အဝဲဟီၣ်ဝဲလီၤ. ယသးအိၣ်အနံၣ်တဆံလီၤ. ယအဲၣ်ဒီးလိၣ်ကွဲးဒီးပိၣ်ခွါဖိအဂၤလၢအသးထဲသိးဒီးယၤလီၤ. ဘၣ်မနုၤယဒုမုၣ်ဖိတလိၣ်ကွဲးအဝဲလဲၣ်. မိမိတဝဲ, “ယဖိခွါဘဲရဲၣ်ဒၢ, လိၣ်ကွဲးဒီးစူရှ်ရဲၣ်တက့ၢ်. ဖဲအသးထဲအံၤအခါန့ၣ်အဝဲမၤလိၣ်န့ၣ်တၢ်အါမးလီၤ.”

ယဒုမုၣ်တဝဲ, “တၢ်မနုၤလဲၣ်. အဝဲတထီၣ်ကွဲးဒီးဘၣ်.”
ယသံကွၢ်, “ယမ့ၢ်လိၣ်ကွဲးဒီးအီၤန့ၣ်အဝဲကမၤလိၣ်န့ၣ်တၢ်ဒ်လဲၣ်.”
မိမိတဝဲ, “မ့ၢ်လၢဖိသၣ်န့ၣ်မၤလိၣ်န့ၣ်တၢ်ခိဖျိအလိၣ်ကွဲးအယိလီၤ. လၢအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်တၢ်လိၣ်ကွဲးမ့ၢ်တၢ်မၤလိလီၤ.”
ယသံကွၢ်လီၤယသး, “မ့ၢ်အနီၢ်ကီၢ်စ့ၢ်ဒါ. ယမိၢ်န့ၣ်မ့ၢ်ကသံၣ်သရၣ်မုၣ်. အဝဲတမ့ၢ်ကွဲးသရၣ်မုၣ်ဘၣ်.”

ယလဲၤဆူယသရၢ်မုၢ်အအိၣ်ဒီးယသံကွၢ်အီၤ, “ပမၤလိၤန့ၢ်တၢ်လၢပလိၣ်ကွၢ်အပူၤန့ၣ်မ့ၢ်အနီၣ်ကီၢ်စ့ၢ်ဒါ.”

အဝဲတဲၤ, “အိ, မ့ၢ်လီၤ. နမ့ၢ်လိၣ်ကွၢ်တၢ်လိၣ်ကွၢ်လၢအဂ့ၤဒ်အမ့ၢ်တၢ်ကတိၤဒီးနီၣ်ဂံၢ်တၢ်လိၣ်ကွၢ်တဖၣ်န့ၣ်အဝဲသ့ၣ်သိၣ်လိၣ်နၤလၢနကဘၣ်ဆိကမိၣ်တၢ်လီၤ. လၢတၢ်လိၣ်ကွၢ်အတီၤပူၤပလိၣ်ကွၢ်တၢ်လိၣ်ကွၢ်အဂ့ၤတဖၣ်တမ့ၢ်ဒါ.”

ယတဲ, “မ့ၢ်, ပလိၣ်ကွၢ်လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်ဘၣ်ယးဒီးယဒ့ၤခါစ့ၣ်ရဲၣ်မိၣ်. အဝဲမ့ၢ်ဒ်ဖိသ့ၣ်ဖိလီၤ. အဝဲတမၤလိၣ်တၢ်နီတတီၤဒီးဘၣ်. အဝဲမၤလိၣ်န့ၢ်တၢ်လၢအလိၣ်ကွၢ်အခါသ့ၣ်ဒါ.”

အဝဲတဲၤ, “အိမ့ၢ်လီၤ. နဒ့ၤခါဆံးန့ၣ်မၤလိၣ်န့ၢ်တၢ်သ့ၣ်အါမးတချုးအဝဲဟဲမၤလိၣ်ဒီးတၢ်လၢကွီဘၣ်လီၤ.”

လာကွိုန့ၣ်ပတုကဲထီၣ်တၢ်လာဖိသၣ်ကလိာ်ကွဲတဖၣ်လီၤ. တနံၤန့ၣ်ပမၤကဲထီၣ်တၢ်ဂီၤတခါလၢစးခိတီၣ်အဖိခိၣ်လီၤ. ပမၤတကွံသၣ်မံတနီၤအဂီၤလီၤ. ဒီးပတၢ်တၢ်စးခိတီၣ်န့ၣ်ဆူလွံၣ်ကုလီၤ. ယက့ၤစိာ်စးခိက့တဖၣ်ဆူဟံၣ်ဒီးဟံၣ်ဖျိၣ်က့ၤအီၤတပူၤယီၤဒီးဒူးကဲထီၣ်ဆူတၢ်ဂီၤလီၤ. “စူၣ်ရဲၣ်--ကွၢ်. နထံၣ်တကွံသၣ်ခါ.” စူၣ်ရဲၣ်ကွၢ်ဝဲလီၤ. အဝဲနံၤဝဲလီၤ. အဝဲအိၣ်တကွံသၣ်ဘဲလီၤ. အဝဲထိးကွၢ်တၢ်ဂီၤလီၤ. ယဟံးထီၣ်စးခိက့တဖၣ်ဒီးဟံၣ်ကျဲၣ်ကျိအီၤလီၤ. တၢ်ဂီၤတအိၣ်လာဘၣ်. စူၣ်ရဲၣ်ကွၢ်ယၤလီၤ. ယတဲအီၤ, “တဘၣ်ကိာ်တဂ့ၤ. ယဒူးစဲဘူးက့ၤတၢ်ဂီၤသ့လီၤ.”

ယဒူးစဲဘူးက့ၤစးခိတီၣ်တပူၤယီၤဒီးကဲထီၣ်က့ၤတကွံသၣ်လီၤ. စူၣ်ရဲၣ်နံၤကမ့ၢ်ဝဲလီၤ. ယဟံၣ်ကျဲၣ်ကျိကဒီးခးက့တဖၣ်ဒီးယတဲ, “စူၣ်ရဲၣ်, ဒူးကဲထီၣ်က့ၤတကွံသၣ်တက့ၢ်.” အဝဲဟံးထီၣ်စးခိက့တဖၣ်ဘၣ်ဆၣ်အဝဲထီဝဲတကဲထီၣ်တကွံသၣ်ဘၣ်.

ယသံကွာ်ယသရၢ်မုၢ်ဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်အံၤလီၤ. အဝဲတဲဝဲ, “စ့ၣ်ရဲၣ်က
မၤတၢ်ဝဲန့ၣ်အဂီၢ်တအိၣ်ကတဲာ်ကတီၤအသးဒီးဘၣ်. အဆိန့ၣ်အဝဲက
ဘၣ်မၤလိတ့ၢ်န့ၣ်ကွၢ်တၢ်လီၤ. အဝဲဘၣ်မၤလိထံၣ်ကွၢ်ဂီၤတဖၣ်လီၤ.”
ယတံာ်တံာ်စးခိတီၣ်တဖၣ်ဆူတၢ်ကဝီၤဒီးန့ၣ်ဘၣ်လွံၢ်ကနူၤအကွၢ်အ
ဂီၤတဖၣ်လီၤ. ယဒုးန့ၣ်စ့ၣ်ရဲၣ်လၢတၢ်ကဝီၤန့ၣ်တဘၣ်လိာ်အသးဒီး
န့ၣ်ဘၣ်လွံၢ်ကနူၤယူဘၣ်. ယဒုးန့ၣ်အီၤလၢန့ၣ်ဘၣ်လွံၢ်ကနူၤယူန့ၣ်
ဘၣ်လိာ်ဒၣ်အသးဒီးန့ၣ်ဘၣ်လွံၢ်ကနူၤယူလီၤ. ယလဲၤဆူပုၤတ့ၢ်တီၢ်
အအိၣ်ကဒီးတဘျီလီၤ. ယမၤန့ၢ်အါထီၣ်သ့ၣ်ကူာ်လၢအဘျီတဖၣ်
လီၤ. ယမၤန့ၢ်စ့ၢ်ကီးသ့ၣ်ကူာ်လၢအကဝီၤတဖၣ်လီၤ. ယသူသ့ၣ်
ကူာ်လၢတဖၣ်န့ၣ်ဒီးတ့ၢ်စ့ၣ်ရဲၣ်တၢ်လိာ်ကွဲတဖၣ်လီၤ. ယတ့ၢ်ကျဲမုၢ်,
တီၤဒီးဟံၣ်လီၤ.

တဘျီတခိၣ်ယပျဲစ့ၣ်ရဲၣ်လိာ်ကွဲသ့ၣ်ကူာ်လၢဒၣ်အတၢ်လီၤ. တနံၤန့ၣ်ပ
ထံၣ်စ့ၣ်ရဲၣ်ကျဲးစးဖၢန့ၣ်သ့ၣ်ကူာ်လၢဖးဒိၣ်ဆူယခိၣ်ဖံးအပူၤလီၤ.
အဝဲကျဲးစးဝဲအါဘျီလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်သ့ၣ်ကူာ်လၢန့ၣ်ဒိၣ်ကဲာ်ဆိးလီၤ.
စ့ၣ်ရဲၣ်တသ့ၣ်ညါတၢ်အဒိၣ်အလဲၤဒီးဘၣ်.

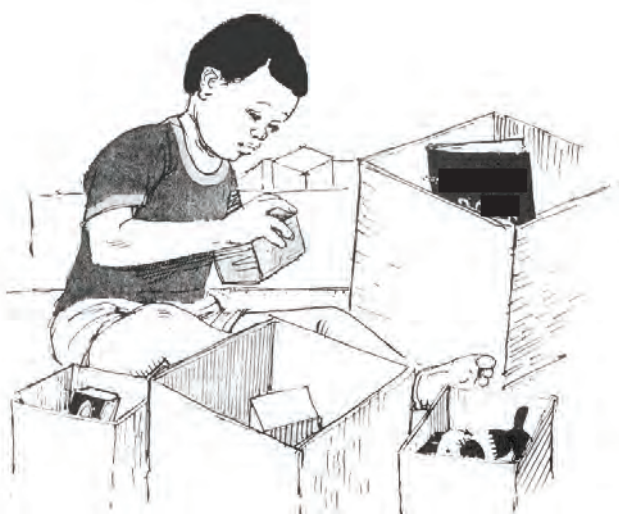

ယဖိန်ထီၣ်သ့ၣ်ကူးလၢ်ဒီးယတဲအီၤ “ဒိၣ်” ဒီးယဟံးထီၣ်ခိၣ်ဖံးဒီး
ယတဲအီၤ “ဆံး”

ယမိဲတဲယၤ, “ဘဲရဲၣ်ဧၤ, ဂ့ၤဒိၣ်မးလီၤ. စ့ၣ်ရဲၣ်ကဘၣ်တဲတၢ်ကတိၤ ဒိၣ်
ဒီး ဆံး လီၤ. ဘၣ်ဆၣ်အဝဲဘၣ်သ့ၣ်ညါလံာ်ဖျါၣ်အံၤအခိပညီၣ်စ့ၣ်ကီး
လီၤ.” မိမိတဲဝဲ, “မၤန့ၢ်တလါလၢစ့ၣ်ရဲၣ်အဂီၢ်အါအါဒီးလိာ်ကွဲယုၤ
အီၤတက့ၢ်.” အယိယမၤန့ၢ်မ့ၣ်ကွံးအဒၢတဖၣ်အါမး, စံကရဲးအဒၢ
တဖၣ်ဒီးတၢ်ဒၢအကလုာ်ကလုာ်လီၤ. စ့ၣ်ရဲၣ်ဖၤန့ၢ်တၢ်ဒၢလၢတၢ်ဒၢတ
ဖၣ်အပူၤလီၤ. ဖၤန့ၢ်ဝဲတၢ်ဒၢအဆံးတဖၣ်ဆူတၢ်ဒၢဒိၣ်အပူၤလီၤ. အဝဲ
စးထီၣ်မၤလိန့ၢ်တၢ်ဖဲအထံၣ်တၢ်တခါဒိၣ်န့ၢ် မ့တမ့ၢ် ဆံးန့ၢ်တၢ်အဂၤ
တဖၣ်လီၤ.

အဝဲစးထီၣ်မၤလိတၢ်ဖဲတၢ်တခါတြီၢ်ဆူအဂၤတခါအပူၤလီၤ. အဝဲမၤ
လိန့ၢ်စ့ၣ်ကီးတၢ်လၢတၢ်တခါန့ၢ်တြီၢ်တၢ်ထဲလဲၣ်လီၤ. အဝဲစးထီၣ်ဆိ
ကမိၣ်ဘၣ်ယးတၢ်တဖၣ်လီၤ.

ပဝဲကိးဂပသိၣ်လိစူၣ်ရဲၣ်လၢကကံၢ်ကဒွးတၢ်လီၤ. ပကျဲးစးမၤကွၢ်ကျဲ
 လၢပသ့ၣ်ညါတဖၣ်ခဲလၢၣ်လီၤ. ယသ့သ့ၣ်ကူၣ်လၢတဖၣ်လီၤ. ယထၢ
 ထီၣ်တခါဒီးတဲ “တၢ” ဒီးယဟ်ကွံၣ်လၢတၢ်ကပၤလီၤ. ယထၢထီၣ်အ
 သီတခါဒီးတဲ “ခဲ” ဒီးဟ်ကွံၣ်လၢတၢ်တခါအကပၤလီၤ. ယမၤဒ်အံၤ
 တုၤလၢယဲၤလီၤ.

ယဒုမ့ၣ်သးဝံၣ်န့ၢ်အီၤတၢ်ဂံၢ်တၢ်ဒွးတၢ်သးဝံၣ်လီၤ. အဝဲသးဝံၣ်ဝဲအါဘျီ
 လီၤ. စူၣ်ရဲၣ်သးဝံၣ်တၢ်သးဝံၣ်ဘၣ်တစဲးတဖဲးလီၤ. ယမိဂံၢ်ကွၢ်အစုမုၢ်
 ခိၣ်မုၢ်တဖၣ်လၢအကလုာ်ဖးဒိၣ်လီၤ.

ဖဲမိဒုးအိၣ်အီၤတၢ်န့ၣ်, အဝဲဂံၢ်ဝဲနီၣ်တၢၤတနီၣ်တၢၤန့ၣ်သိၣ်ဖးဒိၣ်
 လီၤ. တၢ်ဆၢကတီၢ်ယံၣ်ဝဲဒိၣ်မးလီၤ. ဘၣ်ဆၣ်တန့ၢ်န့ၣ်စူၣ်ရဲၣ်ဂံၢ်ဝဲတၢ
 တုၤလၢယဲၤချာသဒဲးလီၤ. ဒီးအဝဲတဝဲ, “ယု, နွံ, ယိး, ခွံ, တဆံ” န့ၣ်က
 ယိဒီလီၤ.

“ဟ့, စူဉ်ရဲဉ်” ယကိးထီဉ်, “မိဇာ, စူဉ်ရဲဉ်ဂံၢ်တၢ်သ့လံ”
မိမိတဲဝဲ, “အဝဲဂံၢ်ဝဲသ့လံ”

ယဆိကမိဉ်လၢမိမိကဟ့ဉ်ယၤဆုဖိအသီလီၤ. ဒီးအဝဲဟ့ဉ်ယၤလီၤ.
အဝဲဟ့ဉ်ယၤဖျိဉ်ခံဖုဉ်အသီ, ခိဉ်ဖံး, ယီၢ်တကိးဒီးခိဉ်ဖျိဉ်လီၤ. အဝဲ
ဟ့ဉ်ယၤဒုမုဉ်လၢဆုဖးထီအသီတဘျီလီၤ.

ပကၤပဆုအသီတဖျိဖဲမုဉ်အိဉ်ဘျးလၢခံတနွံဒီးတလၢကွံဉ်စူဉ်ရဲဉ်န့ဉ်
ပုၤကိးဂၤတဲဝဲ, “သုဒိဉ်တၢ်ဂ့ၤမး” မ့မ့စူဉ်ရဲဉ်တခါအိဉ်ထဲနံၤဝဲလီၤ.
အဝဲဖျါသးခုလီၤ. အဝဲဒုးကူဒုးသိးယၤလီၤ.

ယသံကွၢ်, “စူဉ်ရဲဉ်မိဉ်. အဝဲကမၤန့ၢ်မနုၤလဲဉ်.”
မိမိတဲဝဲ, “ယကတဲဘဉ်နၤတၢ်ကစီဉ်တနီၤလီၤ. ဆုမဲဉ်ညါယုလါန့ဉ်ပ
ကဒီးန့ၢ်ဖိသုဉ်လၢအသီတဂၤလီၤ. ဖိသုဉ်လၢအသီတဂၤန့ဉ်ကဒုးကူဒုး
သိးဒုဉ်ဝဲစူဉ်ရဲဉ်လီၤ.”

တၢ်ဂၤလိာ်ကွဲခါ

နလိာ်ဘၣ်စးခိတီၣ်အကု ၁၆ က့လီၤ. အလၢအိၣ်ဝဲ ၁၅ စဲတံၣ်မံၣ်
ထၢနီၤအထီၣ်အိၣ် ၅ စဲတံၣ်မံၣ်တၢ်လီၤ. ဖိသၣ်အါဂၤမၤစၢၤတုၤခးအံၤ
သ့ဝဲလီၤ. နမၤအီၤချးဒီးညီဝဲလီၤ. လၢစးခိတီၣ်တဘျီအဖီခိၣ်န့ၣ်ကွဲး
လံာ်ကျိၤတကျိၤတက့ၢ်. ကွဲးအီၤထဲတကပၤတက့ၢ်. ခးအချၢလၢအဝဲ
တပၤန့ၣ်ဘၣ်အိၣ်ကလီၤလီၤ. လံာ်ကျိၤတဆံယုကျိၤအိၣ်ဖဲအဖီလံာ်လီၤ.

စူၣ်ရဲၣ်အီၤအမိၢ်နီၢ်ထံ

စူၣ်ရဲၣ်ကွၢ်ဖိအဂီၤတဖိး

စူၣ်ရဲၣ်နီၢ်ဟူမိမိဒဲစု

စူၣ်ရဲၣ်ကွၢ်တၢ်ဘျးလီၤဝဲၤ

စူၣ်ရဲၣ်ဆ့ၣ်နီၤဒီးနံၤ

စူၣ်ရဲၣ်ဖၢန့ၣ်သ့ၣ်ကူၣ်လၢလၢတၢ်ဒၤပူၤ

စူၣ်ရဲၣ်ထွဲအခိၣ်အခိၣ်ထံးတခါ

စူၣ်ရဲၣ်ယွၢ်ဒီးမၤသ့ၣ်ဖးတၢ်

စူၣ်ရဲၣ်မၤန့ၣ်အထွံၣ်အလွဲၤသ့ၣ်ဒီးဝါတဖု

စူၣ်ရဲၣ်ကျဲးစၢးတုၤထီၣ်တၢ်ဒီးသ့ၣ်ကူၣ်လၢ

စူၣ်ရဲၣ်ကွၢ်အလံာ်ဒီးတဲတၢ်ကတိၤ

စူၣ်ရဲၣ်ဟံၣ်ဖိၣ်လံာ်ဖျၢၣ်တဖၣ်တပူၤပီ

စူၣ်ရဲၣ်ဒုးကဲထီၣ်ကပံာ်လၢတၢ်အက့ၢ်အဂီၤတဖၣ်

စူၣ်ရဲၣ်လိာ်ကွဲထံးဒီးဝဲး

စူၣ်ရဲၣ်ဟံၣ်ဖိၣ်သ့ၣ်ကူၣ်လၢတဖၣ်တပူၤပီ

စူၣ်ရဲၣ်မၤလိတၢ်ဂံၢ်ဒုးတၢ်

ခဲအံၤတံာ်တံာ်ခးတက့ဆူသၢကူၣ်ဒ်အံၤတက့ၢ်.

စူၣ်ရဲၣ် ဆုၣ်နီၤဒီး နံၤ

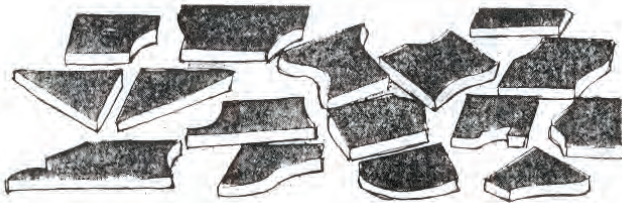
တံာ်အီၤလၢက့ၢ်ဂီၤလီၤဆီလိာ်သးတဖၣ်တက့ၢ်

စူၣ်ရဲၣ် ထွဲအခိၣ် အခိၣ်ထံးတခါ

ဖဲနတံာ်အီၤဝံၤခဲလၢာ်လံၤန့ၣ်နစးထီၣ်လိာ်ကွဲသ့ဝဲလီၤ.

တၢ်လိာ်ကွဲအခိၣ်ထံးတခါ

ဖိသၣ်လိာ်ကွဲတၢ်လိာ်ကွဲအံၤသ့တုၤလၢ ခံၤ, သၢၤမ့တမ့ၢ် လွံၤဂၢၤလီၤ. ဟံၣ်ခိၣ်လီၤလၢအီၤဒ်အံၤတက့ၢ်.

လံာ်ဖျါတအိၣ်ဖျါဘၣ်

ပှၤလိာ်ကွဲတၢ်အခိၣ်ထံးတဂၢၤန့ၣ်ဟံးန့ၣ်ဝဲခံက့လီၤ. တၢ်လၢအဟံးန့ၣ်ဝဲခံက့မ့ၢ်ဒ်သိးလိာ်အသးန့ၣ်အဝဲဟံးန့ၣ်ဝဲအသိတခါဒီးအသိတခါသ့လီၤ. အဝဲကဟံးန့ၣ်ဝဲတုၤလၢအတၢ်သိးလိာ်သးလၢဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးအဝဲဘၣ်အိၣ်ကတီၢ်ဝဲလီၤ. ဒီးပှၤအသိတဂၢၤဘၣ်လိာ်ကွဲဝဲလီၤ. ပှၤလိာ်ကွဲတၢ်ဖိတဂၢၤန့ၣ်လိာ်ကွဲဝဲသ့ထဲယံၢ်ဖဲးကၣ်လီၤ. (ဂံၢ်တၢ်တုၤလၢယံၢ်ကယီၤကယီၤ) လၢနကယုထၢတက့အဂီၢ်. အဝဲမ့ၢ်တမၤန့ၣ်ဝဲလၢအဘၣ်တခါန့ၣ်ဘၣ်ဟံထီၣ်က့ၤဝဲဒ်အံၤလီၤ.

ပှလိာ်ကွဲတါဖိဆူမဲာ်ညါတဂါန့ၣ်ယုထာဝဲသ့ခံက့လီၤ. အဝဲယုထာခး
လါအဟံထီၣ်အသး မ့တမ့ၢ် ခးလါအဟံခိၣ်လီၤလာ်အသးသ့လီၤ.
တယံာ်ဘၣ်ဒီးခးက့တဖၣ်ဟံထီၣ်အသးလါစီၣ်နီၤခိၣ်ကအါထီၣ်ဝဲလီၤ.
ဒီးကညီဝဲလါတါယုထာအီၤအဂီၢ်လီၤ. ပှလါအိၣ်ဒီးခးက့အါကတါ
ဖဲတါလိာ်ကွဲဝံၤအခါန့ၣ်မ့ၢ်ပှမၤနါတါလီၤ.

တါလိာ်ကွဲခံခါတခါ

ခးက့ခဲလါာ်တါဟံထီၣ်အီၤလါစီၣ်နီၤခိၣ်လီၤ. ဖိသၣ်တဖၣ်ကဘၣ်လိာ်
ကွဲဝဲခံဂါတဖုလီၤ. တဖုစုာ်စုာ်န့ၣ်ကဘၣ်ဟံဖိၣ်ခး ၁၆ က့န့ၣ်တပှၤဟီ
လီၤ. ဒီးအဝဲသ့ၣ်ဘၣ်ရဲၣ်က့ၤဝဲလါအဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ကဘၣ်လီၤကံာ်
အခိၣ်ထံးအသိးလီၤ. အဝဲအံၤလီၤကံာ်စူၣ်ရဲၣ်မၤလိန့ၢ်တါအသိးလီၤ.
ဖိသၣ်တဂါန့ၣ်ကဘၣ်ကွါတါဆါကတီၢ်လီၤ. အဝဲဘၣ်ဒီးအချါဒီးပှ
လိာ်ကွဲတါဖိခံဂါန့ၣ်လီၤ. ဒီးအဝဲဘၣ်ဂံၢ်ဝဲကယီကယီလီၤ. နမၤမ့ၢ်ဝံၤ
ချကတါန့ၣ်နမၤနါတါလီၤ.

တၢ်လၢနဘၣ်မၤအီၤ

၁. မၤန့ၢ်တၢ်လိာ်ကွၢ်ဒ်ဘဲရဲၣ်မၤဝဲလၢနပုၤဆံးအဂီၢ်. ဆိကမိၣ်န့ၢ်တၢ်လိာ်ကွၢ်အသီတဖၣ်.
၂. လိာ်ကွၢ်တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွၢ်လၢဘဲရဲၣ်လိာ်ကွၢ်ဝဲဒီးနပုၤတဖၣ်. ဆိကမိၣ်န့ၢ်တၢ်လိာ်ကွၢ်အသီတဖၣ်.
၃. မၤထီၣ်လိာ်ဒ်ဘဲရဲၣ်မၤဝဲအသိးဒီးဒူးနဲၣ်ဆူဖိသၣ်ဆံး
၄. တ့ၣ်ရဲၣ်အဂီၢ် မ့တမ့ၢ် နပုၤဆံးတဖၣ်အဂီၢ်
    ဖဲအစ့ၤအခါ
    ဖဲအဟးအခါ
    မၤသ့ၣ်ဖးတၢ်
    လိာ်ကွၢ်ဒီးကပံာ်, ဝဲဒီးထံ
    ဟံထီၣ်ကွၢ်ဂီၤတဖၣ်တပူၤယီ
၅. လဲၤဆူပုၤဆါတၢ်အအိၣ်လၢနဝဲ မ့တမ့ၢ် နသဝီ. ယုၤန့ၢ်တၢ်ဖိတၢ်လံၤလၢနကတုၤတၢ်လိာ်ကွၢ်တဖၣ်အဂီၢ်. ဟ့ၣ်အီၤဆူနပုၤတဖၣ် မ့တမ့ၢ်ဖိသၣ်ဆံးအဂၤတက့ၢ်. တချုးနဟ့ၣ်ဆူအဝဲသ့ၣ်န့ၣ်ဒူးနဲၣ်ဆိပုၤနီၢ်ဒိၣ်ဒ်သိးအကမၤကွၢ်အီၤလၢကပူၤဖျဲးဒီးတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတက့ၢ်.
၆. လိာ်ကွၢ်တၢ်မၤဟူးမိၢ်ပုၤဒီးတၢ်တယးဖးတၢ်လိာ်ကွၢ်ဃုာ်ဒီးနသကိးတဖၣ်တက့ၢ်. ဟံနသးဒ်သိးနမ့ၢ်ဖိသၣ်ဆံးဒီးနမၤလိန့ၢ်တၢ်လၢအရ့ၢ်ဒိၣ်တနီၤတက့ၢ်. မၤအဝဲသ့ၣ်ဖးကွၢ်မ့ၢ်နမၤမနုၤလဲၣ်.

၇. ကွဲးတၢ်တဲဖိဘၣ်ဃးနပျၢ်ဆံးတက့ၢ်.

သ့ၣ်နီၣ်ထီၣ်

- မၤစၢၤဖိသၣ်လၢကဒိၣ်ထီၣ်
- ဖိသၣ်ဒိၣ်တဖၣ်မၤစၢၤသ့
- ဖိသၣ်မၤလိတၢ်န့ၢ်ဂ့ၤထီၣ်ယုၣ်ဒီးတၢ်မၤစၢၤ
- ဖိသၣ်မၤလိတၢ်န့ၢ်ချ့စ့ၢ်ကီး
- အဝဲသ့ၣ်မၤလိတၢ်န့ၢ်ဂ့ၤလၢက့ၢ်
- ဖိသၣ်လိၣ်ဘၣ်တၢ်မၤစၢၤလၢ
  - သူအမိၢ်ပျၢ်ကသ့ဂ့ၤဂ့ၤ
  - မၤလိန့ၢ်ကျိၣ်
  - မၤလိဆိကမိၣ်တၢ်

- ကတိၤတၢ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်ထီၣ်ဘိ
- သးဝံၣ်န့ၢ်အတၢ်
- သးဖုံယုၣ်ဒီးအဝဲသ့ၣ်
- လိာ်ကွဲးယုၣ်ဒီးဖိသၣ်
- ဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဂဲၤလိာ်ကွဲးဒီးတၢ်လိာ်ကွဲး
- ကွၢ်ထွဲဖိသၣ်
- ဟံၤယံၤကွၢ်အဝဲသ့ၣ်ဒီးတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံး

